

Київський університет імені Бориса Грінченка
 Кафедра всесвітньої історії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія світової культури

Спеціальність 8.02030201 «Історія»

Інститут суспільства

2015–2016 навчальний рік

Робоча програма **Історія світової культури** для студентів за спеціальністю 8.02030201 «Історія»

Розробники: кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Київського університету імені Бориса Грінченка Голованов Сергій Олександрович

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри всесвітньої історії

Протокол від 4 вересня 2015 року № 2

Завідувач кафедри всесвітньої історії I.V. Срібняк
(підпис)

Соколовська С.В.

© _____, 2015р.
© _____, 2016 р.

УДК ---

ББК ---

Історія світової культури. Робоча навчальна програма. – К.: Видавництво «Університет»
Київського університету імені Бориса Грінченка, 2015. – 28 с.

Укладач:

- Голованов Сергій Олександрович, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра все-
світньої історії Інститут суспільства Київського університету імені Бориса Грінчен-
ка.

Рецензенти:

- Надтока Г.М.*, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри Всесвітньої іс-
торії та методики навчання Київського університету імені Бориса Грінченка.
- Черевко О.С.*, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Націона-
льного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова

УДК ---

ББК ---

© Голованов С.О., 2015 р.

© КУ імені Бориса Грінченка, 2015 р.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	5
2. Структура програми	6
3. Тематичний план	7
4. Програма	10
5. Навчально-методична карта дисципліни	30
6. Карта самостійної роботи	31
7. Індивідуальна навчально-дослідна робота	32
8. Система поточного і підсумкового контролю знань	34
9. Методичне забезпечення курсу	34
10.Питання до екзамену	35
11.Орієнтовна тематика магістерських робіт	36
12.Рекомендована література	37

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Історія світової культури» (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою всесвітньої історії та методики навчання Інституту лідерства та соціальних наук на основі ОПП --- відповідно до затвердженого навчального плану.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра» (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.)

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка, відповідно до вимог ОКХ , алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни.

Програма визначає перелік, обсяг, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів, необхідне навчально-методичне забезпечення.

Навчальна дисципліна «Історія світової культури» є складовою частиною дисциплін всесвітньої історії циклу нормативного блоку навчальної програми.

Мета – формування у студентів духовної культури розвиненої особистості; створення світоглядних передумов для розуміння шляхів розвитку духовної культури країн Європи протягом історичного розвитку європейських народів, допомогти студентам усвідомити себе суб'єктом культурної творчості.

Завдання:

- Ознайомлення студентів із загальними напрямами та закономірностями процесу розвитку світової культури;
- Розкриття характеру зв’язків між культурними надбаннями народів світу;
- Визначення основних підходів до розуміння сучасних проблем світової культури;
- Висвітлення процесу розвитку окремих видів мистецтва народів світу.

Навчальні результати / досягнення:

В процесі роботи над навчальним курсом студенти мають досягти таких результатів:

- Оволодіти основними поняттями та термінологією навчальної дисципліни;
- Навчитися розуміти причини та основні закономірності процесів, які відбувалися в сфері духовної культури людства протягом усієї історії розвитку;

- навчитися розпізнавати імена видатних діячів духовної культури людства;
 - вміти надати характеристику творчій діяльності видатних майстрів мистецтва;
 - навчитися розуміти характер взаємозв'язків та співвідношення змісту та характеру національних та загальносвітової культури;
 - ознайомитися з методикою опрацювання наукової літератури та джерельних публікацій з дисципліни.
- Навчитися вести самостійні дослідження в межах дисципліни;
 - Вміти застосовувати на практиці знання, отримані в процесі навчання;
 - надавати кваліфіковані консультації з проблем та питань, що вивчаються в межах курсу

Кількість годин, відведеніх навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 126 год., із них:

- лекції - 28 год.;
- семінарські заняття - 28 год.;
- модульні контрольні 8 год.
- Поточні консультації 7 год.
- практичні заняття - відсутні год.;
- індивідуальна робота - відсутні год.;
- самостійна робота – відсутні год.;
- підсумковий контроль (у формі заліку) – 2 год.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: Історія світової культури.

Дисципліна	Напрям, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідно до ECTS: <i>1,5 кредитів</i>	Шифр та назва напряму: «0101. Педагогічна освіта»	Частина програми (нормативна, вибір закладу, вибір студента): нормативна
Кількість змістовних модулів: <i>2 модулі.</i>	Шифр та назва спеціальності: «6010100. Книгознавство, бібліотечна справа, бібліографія»	Рік підготовки: 1. Семестр: 1.
Загальний обсяг дисципліни: <i>126 годин.</i>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Спеціаліст».	Аудиторні заняття: <i>56 год.</i> З них: Лекції: <i>28 год.</i> Семінарські заняття: <i>28 год.</i> Практичні заняття: відсутні год. Індивідуальна робота: відсутня. Самостійна робота: відсутні <i>год.</i>
Кількість тижневих годин: <i>4 години.</i>		Модульний контроль: <i>2 год.</i> Вид контролю: <i>залик.</i>

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Використані скорочення:

- лекції (Л);
- семінарські заняття (СЗ);
- практичні заняття (ПЗ);
- індивідуальна робота (ІР);
- самостійна робота (СР);
- підсумковий контроль (ПК).

5 курс, I семестр

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин								
		P	A	L	СЗ	ПЗ	ІР	СР	ПК	
Змістовий модуль I.										
Культура стародавнього періоду.										
1.	Культура первісного ладу	20	2	2			2	16		
2.	Культура Стародавнього Сходу	24	2		2		2	20		
3	Культура античної цивілізації	12					2	10		
4										
	Разом	56	6	2	4		6	46		

Змістовий модуль II.

Культура античного світу

1	Культура Греції гомерівського та архайчного періоду								
2	Культура Греції класичного періоду								
3	Культура Стародавнього Риму								
	Разом								

Змістовий модуль III.

Культура періоду середніх віків та Відродження

1	Культура середньовічної Європи		2						
2	Культура Відродження		4	2	2				

Змістовий модуль IV.

Світова культура Нового та Новітнього часу

1.									
2.	Світова культура Нового часу								4
3	Світова культура ХХ-ХХІ ст.	14	2	2			2	10	
3	Разом	58	6	4	2		6	46	
	Разом за навчальним планом	114	12	6	6		12	92	

ІІІ. ПРОГРАМА **(ІІ семестр)**

Змістовий модуль І. Культура стародавнього періоду.

Лекція 1 Культура первісного ладу Тематичний план:

1. Виникнення релігії в первісному суспільстві.
2. Поява елементів наукових знань.
3. Формування основ образної творчості.
4. Шляхи формування писемності.

Основні поняття теми:

- Магія,
- анімізм,
- тотемізм,
- фетишизм,
- ідеографія,
- логографія,
- піктографія,
- літерно-звукова система

Лекція 2

Культура античного світу

Тематичний план:

1. Виникнення античної релігії.
2. Мистецтво та філософія Стародавньої Греції. Виникнення театру.
3. Мистецтво та філософія Стародавнього Риму.
4. Повсякденне життя давніх римлян

Основні поняття теми:

- Олімпійський пантеон;
- Ордерна система;
- Філософські школи;
- Комедія, трагедія;
- Атріум;
- Трикліній;
- форум

Семінарське заняття №1

Тема: Культура первісного суспільства

Питання для обговорення:

1. Виникнення релігії в первісному суспільстві.
2. Поява елементів наукових знань.
3. Формування основ образної творчості.
4. Шляхи формування писемності.

Теми рефератів:

1. Основи наукових знань у первісному суспільстві.
2. Виникнення писемності у первісному суспільстві.

Література.

1. Арутюнов С.А. Народы и культуры. Развитие и взаимодействие. – М., 1989.
2. Афанасьев А.М. Древо жизни. – М., 1982.
3. Бердяев Н.А. О назначении человека. – М., 1993.
4. Иорданский В.Б. Хаос и гармония – М., 1982.
5. Леви-Брюль Л. Сверхъестественное в первобытном мышлении. – М., 1994.
6. Мириманов В.Б. Первобытное и традиционное искусство. – М., 1973.
7. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. – Харків, 1990.
8. Теорія та історія світової та вітчизняної культури (за ред. А.В. Яртися, С.М. Шендрика, С.О. Черепанової). – Львів, 1994.
9. Тейлор Э.В. Первобытная культура. – М., 1989.

Лекція 3

Культура Візантії

Тематичний план:

- 1.Суспільно-політичний устрій давніх слов'ян.
2. Господарство та його розвиток.
- 3.Релігія південних та західних слов'ян.
4. Становлення та розвиток культури південних та західних слов'ян.

Основні поняття теми:

- жупани;
- військова демократія;
- племінна держава;
- капища;
- кирилиця.

Семінарське заняття №2

Культура античної цивілізації

Питання для обговорення:

1. Світогляд античної цивілізації.
2. Основи грецької релігії та міфології.
3. Мистецтва Стародавньої Греції.
4. Громадське життя в Стародавньому Римі.
5. Римський побут та приватне життя.

Література до семінару:

1. Античная цивилизация. (под ред. Блаватской В.Д.) – М.,1973.
2. Вернан Ж.Л. Происхождение древнегреческой мысли. – М.,1986.
3. Левек П. Эллинистический мир. – М.,1989.
4. Куманецкий К. История культуры Древней Греции и Рима. – М.,1990.
5. Лосев А.Ф. История античной эстетики. – М.,1963; 1988.
6. Полевой В.М. Искусство Греции. – М.,1970.

Теми рефератів:

1. Ораторське мистецтво Стародавньої Греції.
2. Становлення давньогрецького театру.
3. Давньогрецька архітектура.

Лекція 4
Культура середньовічної Європи

Тематичний план:

1. Християнство і формування нового світосприймання.
2. Формування середньовічної духовної культури.
3. Романський та готичний стилі у мистецтві.
4. Середньовічна освіта.

Основні поняття теми:

- Християнське світобачення;
- Сім вільних мистецтв;
- Ваганти;
- Донжон;
- Готика;
- Куртуазна поезія;
- Лицарський роман;
- Героїчний епос.

Семінарське заняття 3

**Європейське середньовіччя.
Романський та готичний періоди культури**

Питання для обговорення:

- 1.Християнство і формування нового світосприймання.
- 2.Формування середньовічної духовної культури.
- 3.Романський та готичний стилі у мистецтві.
- 4.Середньовічна освіта.
- 5.Куртуазна література.

Література до опрацювання теми:

1. Аверинцев С.С. Судьбы европейской культурной традиции в эпоху перехода от античности к средневековью // Из истории культуры Средних веков и Возрождения. – М., 1989.
2. Боэций С. “Утешение философией “ и другие трактаты. – М., 1990.
3. Гуревич А. Категории средневековой культуры. – М., 1989.
4. Карсавин Л.П. Культура средних веков. К., 1995.
5. Карсавин Л. Монашество в средние века. – М., 1992.
6. Хейзинга Й. Осень средневековья. – М., 1983.
7. Яковлев Е. Искусство и мировые религии. – М., 1985.

Теми рефератів:

1. Поезія вагантів.
2. Мистецтво готики в Європі.
3. Героїчний епос стародавньої Франції.

**Змістовий модуль II.
Культура Нового та Новітнього часу**

**Лекція 4.
Культура доби Відродження**

Тематичний план;

1. Історичні передумови виникнення культури Відродження.
2. Періодизація культури Відродження. Проторенесанс
3. Ранній Ренесанс.

4. Високе Відродження
5. Пізнє Відродження. Загальний внесок Відродження у світовий культурний розвиток.

Основні поняття теми:

- Ренесанс;
- Гуманізм;
- Сонет;
- Бароко;
- Контур Ботічеллі;

Література

1. Алпатов М.В. Художественные проблемы итальянского Возрождения – М.,1976.
2. Баткин Л.М. Итальянское Возрождение в поисках индивидуальности. М.,1989.
3. Баткин Л.М. Леонардо да Винчи и особенности ренессансного мышления. – М.,1990.
4. Гарэн Э. Проблемы итальянского Возрождения. – М.,1986.
5. Гуковский М.А. Итальянское Возрождение Л.,1947. Т.1.
6. Еразм Роттердамский. Философские произведения. – М.,1986; Естетика Ренессанса. В 2-х т. – М.,1981.
7. Зубов В.П. Леонардо да Винчи. М., Мысль 2007. С. 277-278.
8. Романцев В.А. Історія психології епохи Відродження. – К.,1988.

Лекція 5

Світова культура XX-XXI століть.

Тематичний план:

1. Напрями розвитку культури у ХХ ст.
2. Культура модернізму та її течій.
3. Розвиток мистецтва у ХХ ст.:
 - а) література;
 - б) театральне мистецтво;
 - в) мистецтво кіно і телебачення;
 - г) музика, її різновиди та жанри.

Основні поняття теми:

- Модернізм;

- Криза культури;
- Масова культура;

Література

1. Бретон А. Манифест сюрреализма. – М., 1913.
2. Ивбулис В.Я. Модернизм и постмодернизм. – М., 1988.
3. Кнабе Г.С. Феномен рока и контр-культура // Вопросы философии. – 1990. - № 8. – С.39-62.
4. Шестаков В. Массовая культура. – М., 1990.
5. Боеджинов Г.Н. Душа театра. – М., 1974.
6. Эфрос А. Парофессия – режиссер. – М., 1979.
7. Архітектура та її стилі. – К., 1967.
8. Шехтер Т.Е. Принципы анализа произведений живописи. – Л., 1980.

Теми рефератів:

1. Творчість Сальвадора Далі.
2. Модерн в українській культурі.
3. Модерн як шлях зближення української та європейської культур.

Семінарське заняття №4

Культура європейського Відродження

Питання для обговорення

1. Історичні передумови виникнення культури Відродження.
2. Живопис та скульптура Відродження.
3. Література, театр, творчість Шекспіра.
4. Наука і техніка.

Література

1. Алпатов М.В. Художественные проблемы итальянского Возрождения – М., 1976.

2. Баткин Л.М. Итальянское Возрождение в поисках индивидуальности. М.,1989.
3. Баткин Л.М. Леонардо да Винчи и особенности ренессансного мышления. – М.,1990.
4. Гарэн Э. Проблемы итальянского Возрождения. – М.,1986.
5. Еразм Роттердамский. Философские произведения. – М.,1986; Естетика Ренессанса. В 2-х т. – М.,1981.

Теми рефератів:

1. Італійські вільні комуни – колиска культури Відродження.
2. Творчість Мікеланджело.
3. Поезія та життєвий шлях Петrarки.
4. Наукова та художня творчість Леонардо да Вінчі.

Семінарське заняття №5

Тема: Доба бароко в Європі. Школи барокового мистецтва та їх особливості.

Питання для обговорення:

1. Реформація як чинник змін у культурній ситуації в Європі.
2. Стиль «бароко». Італійська школа в архітектурі.
3. «Золоте століття іспанського живопису.
4. Фламандське та голландське мистецтво XVII ст.

Література

1. Барг М.А. Эпохи и идеи. Становление историзма. – М.,1987.
2. Берзин Э.О. Нострадамус и его предсказания. – М.,1992.
3. Григорьевич И.Р. История инквизиции (XII-XX.) – М.,1970.
4. Европейское Просвещение и французская революция XVII в.- М.,1988.
5. Культура стран Европы в эпоху Просвещения. – М.,1988.

Теми рефератів

1. Епоха «бароко» в живописі.
2. Наукова революція періоду Реформації.
3. Італійська архітектура доби «бароко».
4. Іспанський живопис XVII ст.

Семінарське заняття. № 6

Тема: Світова культура ХХ ст.

Питання для обговорення:

5. Напрями розвитку культури у ХХ ст.
6. Культура модернізму та її течій.
7. Розвиток мистецтва у ХХ ст.:
 - а) література;
 - б) театральне мистецтво;
 - в) мистецтво кіно і телебачення;
 - г) музика, її різновиди та жанри.

Література

- 1.Бретон А. Манифест сюрреализма. – М.,1913.
- 2.Ивбулис В.Я. Модернизм и постмодернизм. – М.,1988.
- 3.Кнабе Г.С. Феномен рока и контр-культура // Вопросы философии. – 1990. - № 8. – С.39-62.
- 4.Шестаков В. Массовая культура. – М.,1990.
- 5.Боеджинов Г.Н. Душа театра. – М.,1974.
- 6.Эфрос А. Парофессия – режиссер. – М.,1979.
- 7.Архітектура та її стилі. – К.,1967.
- 8.Шехтер Т.Е. Принципы анализа произведений живописи. – Л.,1980.

Теми рефератів:

4. Творчість Сальвадора Далі.
5. Модерн в українській культурі.
6. Модерн як шлях зближення української та світової культур.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «історія світової культури»

Разом: 126 год. З них: лекції (14 год.), семінарські заняття (10 год.), , контрольні роботи (30 год.), модульний контроль (12 год.)

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі (на- зви, бали)	Модуль I Культура Європи старода- внього періоду.			Модуль II Європейська культура Нового та Новіт- нього часу		
Лекції (теми, бали)	1,2	3,4		5,6	7,8	
Семінарські заняття (те- ми, бали)	1/5	1/5	1 / 5	1 / 5	1 / 5	1 / 5
Практичні заняття (те- ми, бали)						
СР (бали)			5			5
ІНДЗ (бали)						30
Поточний контроль (вид, бали)			тести 5			
Підсумковий контроль (вид, бали)						тести 5

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Культура Європи стародавнього періоду.			
Розділ I. Культура первісного ладу (16)	включення до підсумкового контролю		IV
Розділ II. Культура античної цивілізації(20)	включення до підсумкового контролю		IV
Розділ III. Культура Візантії (10)	Включення до підсумкового контролю		IV
Розділ IV. Культура середньовічної Європи	Включення до підсумкового контролю	5	IV
Змістовий модуль II. Європейська культура Нового та Новітнього часу			
Розділ I. Культура Відродження (16)	включення до підсумкового контролю		VIII
Розділ II Європейська культура періоду Просвітництва(20)	включення до підсумкового контролю		VIII
Розділ III Культура Європи XIX ст.(10)	включення до підсумкового контролю		VIII
Розділ IV. Культура Європи ХХ-ХХІ ст.	Включення до підсумкового контролю	5	VIII
<i>Разом: -- 92год.</i>	<i>Разом: 10 балів</i>		

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Мета ІНДЗ: Поглиблення знань з найбільш важливих питань та проблем, що потребують глибокого осмислення та аналізу. Завдання готовиться у вигляді захисту ідей та обраних тем.

Зміст ІНДЗ: Особливості формування та розвитку міжнародних відносин. Основні положення пробудови та організації роботи дипломатичної служби. Правове регулювання діяльності дипломатичних установ.

Види ІНДЗ та система їх оцінювання:

- публічний захист ідеї (5 бали);
- участь у круглому столі (5 бали);
- робота над проектом (5 бали).

Орієнтовна структура ІНДЗ:

- Структура роботи:
1. Титульний аркуш.
 2. Зміст.
 3. Вступ.
 4. Основний зміст роботи, який складається з розділів.
 5. Висновки.
 6. Список використаної літератури.
 7. Додатки (якщо є).

Критерії оцінювання ІНДЗ:

№ зп	Критерій	Максимальна кількість балів
1.	Розкриття основного змісту проблеми	10
2.	Визначення умов, в яких розвивалися події та їх аналіз	10
3.	Визначення значення та ролі подій в історичному процесі	10
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	30	Відмінно
Достатній	25	Добре
Середній	20	Задовільно
Низький	15	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Історія стародавнього світу».

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИЗ НАУКОВО_ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

(ІНДЗ)

- 1. Виникнення культури. Особливості первісної культури.**
- 2. Український театр другої половини XIX ст.**
- 3. Процес виникнення релігій в первісному суспільстві.**
- 4. Розвиток ораторського мистецтва у Стародавньому Римі.**
- 5. Поняття «національна культура».**

- 6. Розвиток мистецтва у Стародавньому Римі.**
- 7. Шляхи формування писемності в первісному суспільстві.**
- 8. Театр у Стародавньому Римі.**
- 9. Релігія у Стародавньому Єгипті.**
- 10. Особливості Візантійської культури.**
- 11. Видатні філософи України.**
- 12. Джерела виникнення християнства в I ст. н.е.**
- 13. Поняття «культура». Матеріальна та духовна культури.**
- 14. Давньогрецька релігія, її зміст і культурне значення.**

- 15. Український романтизм.**
- 16. Давньогрецька міфологія. Її зміст і загальнокультурне значення.**
- 17. Український язичницький пантеон.**
- 18. Література Стародавньої Греції.**
- 19. Культура Просвітництва в Україні.**
- 20. Скульптура Стародавньої Греції класичного періоду.**
- 21. Поезія Стародавнього Риму.**
- 22. Література Стародавньої Індії.**
- 23. Філософія італійського Відродження .**
- 24. Внесок візантійської культури у світову цивілізацію.**
- 25. Сучасний український театр.**
- 26. Українська література XIX ст.**

27. Живопис італійського Відродження.

28. Культура елліністичної епохи. Загальна характеристика.

29. Архітектура Стародавнього Риму. Пам'ятки давньоримської архітектури.

30. Світова культура ХХ ст. Загальна характеристика.

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

*Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю*

№ зп	Вид діяльності	Кількість ба-лів
1	Робота на семінарах 5Х6	30
2	Відвідування семінарських занять 1Х6	6
3	Виконання ІНДЗ	30
4	Виконання самостійної роботи	10
5	Підсумковий контроль	24
	Підсумковий бал	100

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів застосовуються такі методи:

1. у 5 балів, якщо студент виявив повні і глибокі знання матеріалу, обґрунтував творче завдання, критично проаналізував усі аспекти історичного розвитку держав в період середньовіччя та самостійно осмислив і сформував власні уявлення про етапи їх формування; розуміє чіткі визначення понять; вміє сформулювати висновки і узагальнення, що спираються на теоретичні знання та достатньо аргументовані; дотримані норми літературної мови;
2. у 4 бали, якщо студент виявив недостатньо повні і глибокі знання матеріалу, не обґрунтував творче завдання, критично проаналізував лише окремі аспекти історичного розвитку держав в період середньовіччя; розуміє визначення понять; вміє сформулювати висновки і узагальнення, що спираються на теоретичні знання та достатньо аргументовані; дотримані норми літературної мови;
3. у 3 бали, якщо студент виявив достатні знання матеріалу, не обґрунтував творче завдання, критично проаналізував лише окремі аспекти історичного розвитку держав в період середньовіччя; розуміє визначення деяких понять; вміє сформулювати загальні висновки, що спираються на теоретичні знання та достатньо аргументовані; дотримані норми літературної мови;
4. у 2 бали, якщо студент не виявив достатнього рівня знання матеріалу, більшість теоретичних питань не розкриті, абсолютно не розуміє визначення не-

обхідних понять; у відповідях допущені грубі помилки; відсутність навіть орієнтації у предметі вивченої дисципліни.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Ілюстративні матеріали:

- Репродукції картин майстрів Італійського Відродження.
- Фотографії пам'яток архітектури середньовічної епохи та доби Відродження.
- Зображення творів скульптури митців Європейської культури.

2. Набір комп'ютерних презентацій

- Пантеон грецьких богів;
- Скульптура античної Греції;
- Давньогрецький алфавіт.

- 1. Виникнення культури. Особливості первісної культури.**
- 2. Процес виникнення релігії в первісному суспільстві.**
- 3. Форми писемності в стародавньому суспільстві.**
- 4. Поняття «матеріальна» та «духовна» культури.**
- 5. Поняття «культура».**
- 6. Виникнення літератури в Стародавній Греції.**
- 7. Філософія Стародавньої Греції.**
- 8. Давньогрецька архітектура.**
- 9. Театр Стародавньої Греції.**
- 10. Культура елліністичної доби. Загальна характеристика.**
- 11. Елліністична література.**
- 12. Архітектура періоду еллінізму**
- 13. Театр Стародавнього Риму.**
- 14. Архітектура Стародавнього Риму.**
- 15. Філософія Стародавнього Риму.**
- 16. Джерела виникнення християнства в I ст.**
- 17. Візантійський іконопис.**
- 18. Іконоборський рух у Візантії.**
- 19. Архітектура та живопис Візантії V-VIII ст.**
- 20. Наука та ремесла у Візантії.**
- 21. Внесок Візантії у європейську культуру.**
- 22. Романський стиль в мистецтві європейського середньовіччя.**
- 23. Готичний стиль в середньовічному мистецтві.**
- 24. Національний героїчний епос середньовічної Європи.**
- 25. Поезія вагантів.**
- 26. Лицарський роман.**
- 27. Норми лицарського етикету.**
- 28. Виникнення книгодрукування в Європі. Діяльність Іоанна Гуттенберга.**
- 29. Шляхи формування передумов європейського Відродження.**
- 30.Періодизація Відродження.**
- 31. Філософія Відродження.**
- 32. Італійський живопис Високого Відродження.**
- 33. Творчість Шекспіра.**
- 34. Театр Англії часів Відродження.**
- 35. Література Відродження.**
- 36. Іспанський живопис доби «бароко».**
- 37. Європейський театр доби Просвітництва.**
- 38. Ідеї Просвітництва в літературі.**
- 39. Розвиток європейської науки та техніки в XIX ст.**
- 40. Література напряму романтизму в Європі.**
- 41. Причини виникнення модернізму.**
- 42. Естетичні принципи модернізму.**
- 43. Художні течії модернізму. Загальна характеристика.**
- 44. Європейський живопис модернізму.**

- 45. Європейська література модернізму.**
- 46. Характеристика масової культури.**
- 47. Шляхи розвитку театрального мистецтва Європи в ХХ ст.**
- 48. Характеристика театральної системи К.С.Станіславського.**
- 49. Сучасний європейський театр.**
- 50. Музика ХХ ст. Її жанри.**

ПРИБЛИЗНА ТЕМАТИКА БАКАЛАВРСЬКИХ РОБІТ

- 1. Проблема початку формування культури первісного суспільства.**
- 2. Шляхи формування писемності в європейській цивілізації.**
- 3. Вплив давньогрецької міфології на формування європейської літератури.**
- 4. Героїчний епос середньовічної Європи як історичне джерело.**
- 5. Італійські вільні міста-комуни – колиска культури Відродження.**
- 6. Витоки європейського гуманізму.**

Література

Література до вивчення курсу:

1. Антонович Е.В. Предхристиянська релігія українського народу // Українська культура: Лекції / За ред. Д.Антоновича. – К., 1993.
2. Арнольдов А.И. Введение в культурологию. – М., 1993.
3. Арутюнов С.А. Народы и культуры: развитие и взаимодействие. – М., 1989.
4. Белик А.А. Культурология Антропологические теории культур. – М., 1998.
5. Белова Т. Культура и власть. – М., 1991.
6. Бердяев Н.А. Философия творчества, культуры и искусства. В 2 т. – М., 1994.
7. Библер В.С. Цивилизация и культура. – М., 1993.
8. Бобахо В.А., Левикова С.И. Культурология. – М., 2000.
9. Братасюк М.Г. Культура і національне відчуження. – К., 1994.
10. Булатов М.О. Категорії в контексті культури // Філос. думка. – 1980. – №2.
11. Бурлина Е.Я. Человеческое в культуре и, культурное в человеке. – М., 1991.

12. Гончаренко М. Українська культура серед інших культур світу // Слово і час. – 1991. – №5.
13. Гумбольдт В. фон. Язык и философия культуры. – М., 1985.
14. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. – М., 1984.
15. Гуревич П.С. Культурология. – М., 1996.
16. Гуревич П.С. Философия культуры. – М., 1995.
17. Давидович В.Є. Філософія – людина – культура: Історико-філософські етюди // Філос. думка. – 1984. – №2.
18. Дзюба І. “Українська культура” в контексті світової культури // Українська культура. Лекції За ред. Д.Антоновича; Упоряд. С.В. Ульяновська. – К., 1993.
19. Дзюба І. Чи усвідомлюємо національну культуру як цілісність ? // Культурне життя. – 1989 р. 24 січня.
20. Діалектика художнього пошуку. – К., 1989.
21. Жмир В.Ф. На шляху до себе // Філос. і соціолог. думка. – 1991. – № 1.
22. Ерасов Б.С. Социальная культурология: В 2 ч. – М., 1994.
23. Йолон П.Ф., Крымский С.Б., Парафонский Б.А. Рациональность в науке и культуре. – Киев, 1989.
24. Кант И. Сочинения в 6 т. – М., 1963-1966.
25. Кармин А.С. Основы культурологии. Морфология культуры. – СПб., 1997.
26. Колодний А.М. Релігія і національна свідомість українців. – К., 1990.
27. Культурология. Основы теории и истории культуры / Под ред. И.Ф. Кефели. – СПб ,1996.
28. Культурология. Курс лекций / Под ред. А.А.Радугина. – М., 1997.
29. Левчук Л.Т.,Кучерюк Д.Ю.,Панченко В.І. Естетика .-К.,1997
30. Лосев А.Ф. Философия. Миѳология. Культура. – М.,1991.
31. Лотман Ю.М. Культура и взрыв. – М., 1992.
32. Мамонтов С.П. Основы культурологии. – М.: РОУ, 1996.
33. Марков А.П. Отечественная культура как предмет культурологии. – СПб., 1996.
34. Могильний А.П. Культура і особистість. – К., 2002.
35. Новиченко Л.М., Русанівський В.М., Толочко П.П. Українська національна культура: минуле, сучасне, майбутнє. – К., 1990.
36. Основи художньої культури. Ч.1: Теорія та історія світової художньої культури / За ред. В.О.Лозового, Л.В.Анучиної. – Харків,1997.
37. Осічнюк Ю.В. Суспільний ідеал і соціальна активність особи. – К., 1974.
38. Основи психології: підручник / За заг. ред. О.В. Киричука, В.А.Роменця – К., 1995.

39. Парахонський Б.О. Слово у світоглядному контексті культури // Філос. думка. – 1982. – № 5.
40. Платон. Диалоги. – М., 1986.
41. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. – К., 1994.
42. Роменець В.А. Психологія творчості. – К., 1973.
43. Свидло Н.С., Феоктистов А.М. Предмет и методология истории и теории мировой и отечественной культуры. – Киев, 1990.
44. Семенцов В.С. Проблема трансляции традиционной культуры на примере судьбы Бхагаватгиты. – М., 1988.
45. Слейгл Д.Р. Искусственный интеллект. – М., 1973.
46. Сорокин Ю.И., Морковкина И.Ю. Типы китайской символики в языке и культуре // Этнопсихолингвистика. – М., 1988.
47. Спиноза Б. Избр. произв. – М., 1957.
48. Тейлор Э.Б. Первобытная культура. – М., 1989.
49. Творчество и культура: развитие таланта в искусстве и культуре // Вопр. психологии. – 1997. – № 2.
50. Тейар де Шарден П. Феномен человека. – М., 1987.
51. Токарев С.А. Религия в истории народов мира. – М., 1976.
52. Толочко Древняя Русь. – Киев, 1987.
53. Топоров В.Н. Миф.Ритуал.Символ.Образ. М., 1995.
54. Традиции в истории культуры. – М., 1978.
55. Українська культура: Лекції / За ред. Д.Антоновича. – К., 1993.
56. Українська культура: історія і сучасність. – Л., 1994.
57. Українська художня культура / За ред. І.Ф.Ляшенка. – К., 1996.
58. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К., 1996.
59. Фейербах Л. Избр. филос. произведения. – М., 1955.
60. Философия и культура. – М., 1987.
61. Філософський словник / За ред. В.І.Шинкарука. – К., 1986.
62. Франк С.Л. Душа человека. Опыт введения в философскую психологию. – М., 1917.
63. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1990.
64. Хейзинга Й. В тени завтрашнего дня // Homo Ludens. – М., 1992.
65. Хейзинга Й. Осень средневековья. – М., 1988.
66. Художественный язык средневековья. – М., 1982.
67. Чижевський Д.І. Історія української літератури (від початку до доби реалізму). – Т., 1994.
68. Шпенглер О. Закат Европы. Т.2. Судьба искусства и культуры в западноевропейской мысли XX в. – М., 1979.
69. Щученко В.С. До питання про сучасність культури // Філос. думка. – 1988. – № 5.
70. Юнг К. Аналитическая психология // История зарубежной психологии: 30 – 60-е годы XX века: Тексты. – М., 1986.
71. Юм Д. Трактат о человеческой природе или Попытка применить основанный на опыте метод рассуждения к моральным предметам // Соч. – М., 1965. – Т.1.

72. Якобсон П.М. Психология художественного творчества. – М., 1971.
73. Sartre J.- P. Critique de la raison dialectique. – Paris, 1960.–T. 1.
74. Sartre J.-P. L'etre et neant. – Paris, 1955.

